

lastno politično dete. Zaupanja na noben način ne zasluži.

Še enkrat priložnosti

Da bi izvedel svojo nakano in svoje načrte do kraja, je nastopil Pribičević in Žerjav tiransko in krvoločno. Politično se je s Pašičem dogovoril, da odločuje Pribičević s svojimi v Sloveniji, v Hrvatski do Osijeka ter v severni in srednji Dalmaciji — v ostalih delih pa Pašič s svojimi. To je bila doba v letih 1923 in 1925, doba najstrašnejše strahovlade nad Hrvati in Slovenci in najostudnejše zlorabe moči v zasebne in strankarske svrhe. Tedaj je cvetela korupcija in je Tiszov učenec Pribičević gazil vsa načela o svobodi in pravici. Tisoče hrvatskih kmetov so zaprli, njih vodja Stjepan Radič se je zatekel pred tem nasiljem in grozotami v inozemstvo, a Slovenska ljudska stranka je pod vodstvom dr. Korošca bojevala najsrdečije parlamentarne boje, kar jih pozna naša slovenska politična zgodovina.

Nismo pozabili,

da je Pribičević in Žerjav s svojo stranko zatrl vse naše časopise — »Slovenskega Gospodarja«, »Stražo« in »Domoljuba«. Nismo pozabili, da so žandarji morali duhovnike in ljudstvo špijonirati celo v cerkvi, pa se jim je ta ostudni nalog gabil. Nismo pozabili, da smo bili zasramovani in obrekovani kot »protidržavni elementi«. Nismo pozabili, da so se preganjali uradniki v političnih uradih, na pošti, na vseh javnih zavodih in posebej še v šolah. Sveta ni bila ne svoboda posameznika, ne spo-

štovanje pred občinsko samoupravo. Delavec in kmet sta bila v smrtni nevarnosti, ako sta si upala izraziti svoje prepričanje. Orjuna se je vdinjala skoraj vsa tej kliki, ki je hotela vladati brez naroda in proti narodu.

Gospodarsko so uničili

naše ljudi in naše kraje, na korist stranki in posameznikom. Ostudno hinavstvo in sramotna dobičkaželjnost se izražata v tem, kako so postavljali sekvestre, kako občinam komisarje, kako so »nacionalizirali« podjetja s tujim kapitalom, kako so z veriženjem valute, z razsipavanjem in brezvestnim gospodarstvom uničili pri Jadranski banki in pri Slavenski banki ter po drugih zavodih največji del slovenskega premoženja našemu skrbnemu ljudstvu.

Zaključek.

Strašni vzgledi nesposobnosti in pokvarjenosti so to in zato tej stranki in njenim voditeljem nihče verovati ne more in ne sme. Hujše kakor prasci na vrtu so delali politično in gospodarsko ti ljudje ter zlorabljali našo lepo državo in oblast v njej. Sedaj kriče po svobodi, ki jim je nihče ne krati, sedaj govore o korupciji, ki je z izvoznici vred njihov izum in je sedaj ni, sedaj govore o reviziji ustave, ki so jo oni ustvarili. Pustite jih na vlado, pa bodo zopet ravno takšni kakor so bili, zato je za zastopnika svobodeželjnega, delavnega in poštenega slovenskega ljudstva stvar jasna: mi obtožujemo te ljudi in to stranko kot krivce, zato ž njimi nič, z drugimi, posebno s Hrvati, vselej radi.

Mehika in naši »krščanski« samostojneži.

»Kmetski list« je že dostikrat dokazal, kako je krščanski in kako je poln vneme za prosep krščanstva in za obrambo pravic katoliške Cerkve. Preganjanje katoličanov v Mehiki mu daje zopet priliko, da pokaže svoje globoko krščansko srce.

O stanju in trpljenju katoličanov v Mehiki so obvestili svet ne samo krščanski časopisi, marveč tudi takšni listi, ki so na svobodomiselni strani, kakor zlasti nekateri veliki listi na Angleškem. Za »Kmetski list« (številka od 27. junija) so vsa ta poročila »otročje bajke in izmišljotine«. Sam mehiški predsednik Calles, ki preganja katoliško Cerkev, je priznal, da je bilo usmrčenih okoli 50 duhovnikov in morda še več, za »krščanski« »Kmetski list« pa so to samo otročje bajke in izmišljotine.

Za »krščansko« glasilo slovenskih samostojnežev je jasno in gotovo dejstvo, da so vseh razmer v Mehiki krivi duhovniki, in sicer že radi tega, ker jih je baje preveč. »Ako imate«, tako povdarja »Kmetski list«, — »pri nas v kraju dve, tri gostilne, je v Mehiki v enakem kraju dvakrat toliko kloštrov. In vsa ta armada dušnih pastirjev je živela udobno na račun izmozganih množic mehikanskega prebivalstva. Pomislimo, o

prijatelj v Kristusu, koliko jeze in sovraštva in gorja je pri nas n. pr. v taki fari, kjer prične agitirati samo eden klerikalen agitator. Kaj šele v Mehiki, kjer jih je nastopilo v enem kraju mesto enega kar po — 30, ne vštveši celih kompanij patrov in sfnatiziranih redovnic!»

Te besede glasila slovenskih samostojnežev smo navedli doslovno za to, da se spozna ves nekrščanski duh, ki prošinja ta list. Koliko besed je zapisal »Kmetski list«, toliko je zapisal neresnič. Bogastvo katoliške Cerkve v Mehiki je prava bajka in prazna izmišljotina. Kar ima Cerkev v Mehiki premoženja, to je vse dobila od katoliških vernikov in to uporabljala ne v udobno življenje svojih služabnikov, marveč za dobrodelne namene, za bolnišnice, sirotišnice in za šole. Ako dotičnemu samostojnemu kolovodji, ki je spisal v »Kmetskem listu« članek o Mehiki, niso po gođu kloštri, marveč mu bolj prija jo gostilne, je to dokaz njegovega — majhnega kulturnega smisla in njegove velike jeze, ki jo more tešiti po gostilnah. Kar pa piše o velikem številu klerikalnih agitatorjev v Mehiki, ki je baje tako veliko, da pride na enega agitatorja v Sloveniji 30 v Mehiki, je to prav velika in debela laž.

V Mehiki sploh ni nobene takozvane klerikalne stranke, ker se tamošnji katoličani ne brigajo dovolj za politiko. Ako bi bili mehiški katoličani organizirani v kakšni enotni krščanski politični stranki, bi njihova moč v javnem življenju bila večja in tako velika, da jih liberalci, socialisti in komunisti pod vodstvom Callesa ne bi mogli pritiskati in preganjati.

Krvavo preganjanje kristjanov v Mehiki in vsa grozodejstva tamošnjih svobodomislecev pod vodstvom boljševiškega agitatorja Callesa so razburila ne samo ves katoliški, — marveč zadnji čas ves pošten svet. Protestom rimskega papeža, katoliških škofov in krščanskih strank po raznih državah se je tudi pridružila angleška socialistična delavska stranka z ostrim protestom zoper Callesovo tiranijo in krvavo preganjanje. »Kmetski list« pa ne najde niti besedice obsodbe za Callesova grozodejstva zoper katoliško Cerkev, marveč zvrča vsu krivdo na Cerkev in njene duhovnike, ki jih po parlamentarnem besednjaku kmetске demokracije psuje kot »žegnane pijavke in kobilice«. S tem kaže isto strupeno sovraštvo zoper Cerkev in duhovnike, kakor so z njim prešinjani mehiški preganjalci katoliške Cerkve s Callesom na čelu. Ali je še kakšna krščanska hiša v Sloveniji, ki odpira svoja vrata »Kmetskemu listu« in za njim stoječi samostojni stranki?!

Radičevac je stal sredi vasi, stal in gledal v svoj list. Ni mogel doumeti. Drugi so to opazili in so ga začeli izpraševati:

»No, kaj pa tako gledaš? Ali je že zopet kdo koga ubil?«

Radičevac pa odgovori: »Ne še, pa še bodo! Ubili bodo lastnega otroka!«

»Kdo?«

»Kdo? Radičevci in demokrati! Ubili bodo, tako pišejo, ubili bodo — centralizem, ki so ga sami ustvarili; ubili bodo torej svoje lastno delo — svojega lastnega otroka!«

»Kako pa so prišli do te pameti?«

»Ta uboj jim je glavo odprl, ta uboj jim je dal to misel!«

»Če bi preje prišli do te pameti, bi se ta uboj niti ne zgodil, ne bi država zaradi njega trpela, kakor zdaj trpi veliko škodo doma in na tujem!«

Tak je bil razgovor na vasi med kmeti, dokler ni prišel znanec gospodar.

»No, kaj pa ti praviš«, so ga vsivprek vprašali. On jim je pa to-le povedal:

»Vidovdan je bil 28. junija. Spominimo se tega dneva! Kako so na ta dan usilili naši državni — centralistično ustavo. Usilili so jo lahko, ker je Radič doma sedel za pečjo in se je samo dr. Korošec boril zoper centralizem. Lahko so jo izglasovali, manj